

чен дебитаж, като негативите са от отломъци, отделени от различни групи артефакти. Типологическият репертоар включва: 14 ретуширани пластини; 7 стъргалки; 6 лющника; 3 отломъка с ретуш; 2 пластини и 1 отломък с напречно затъпяване, 2 ъглови резеца и 8 фрагмента от оръдия (в повечето случаи неразпознаваеми). Идентифицирани са функциите на 14 типологически оръдия и 11 пластини. Сред третираните материали преобладават зърнените култури, кожа, растения, месо, дърво и кост/рог.

TELL PETKO KARAVELOVO

Alexander Chohadzhiev, Krastan Mitov, Aleksandra Yanakieva, Laurence Ferland, Paul Bacoup, Radoslav Boyanov, Maria Gurova

The northern parts of two burnt houses (features 50 and 67) were excavated in trench B2. The remains of the earliest unburnt house (feature 127) were reached underneath.

New trench was made from the center to the northern periphery of the tell (trench D). The old irrigation pipes that destroyed the cultural deposits were removed and a long stratigraphic cross-section was documented. Several burnt and one unburnt levels were documented. Three of them are dated back to the Early Chalcolithic and one – to the Middle Chalcolithic. Feature D3 is the latest one. It yielded 15 complete ceramic vessels decorated with graphite painted, red painted and incisions filled with white substance. The northern part of trench D was damaged and at this stage of research it was suggested that it is an enclosure ditch. The southern enlargement of trench C2 yielded a big concentration of animal bones.

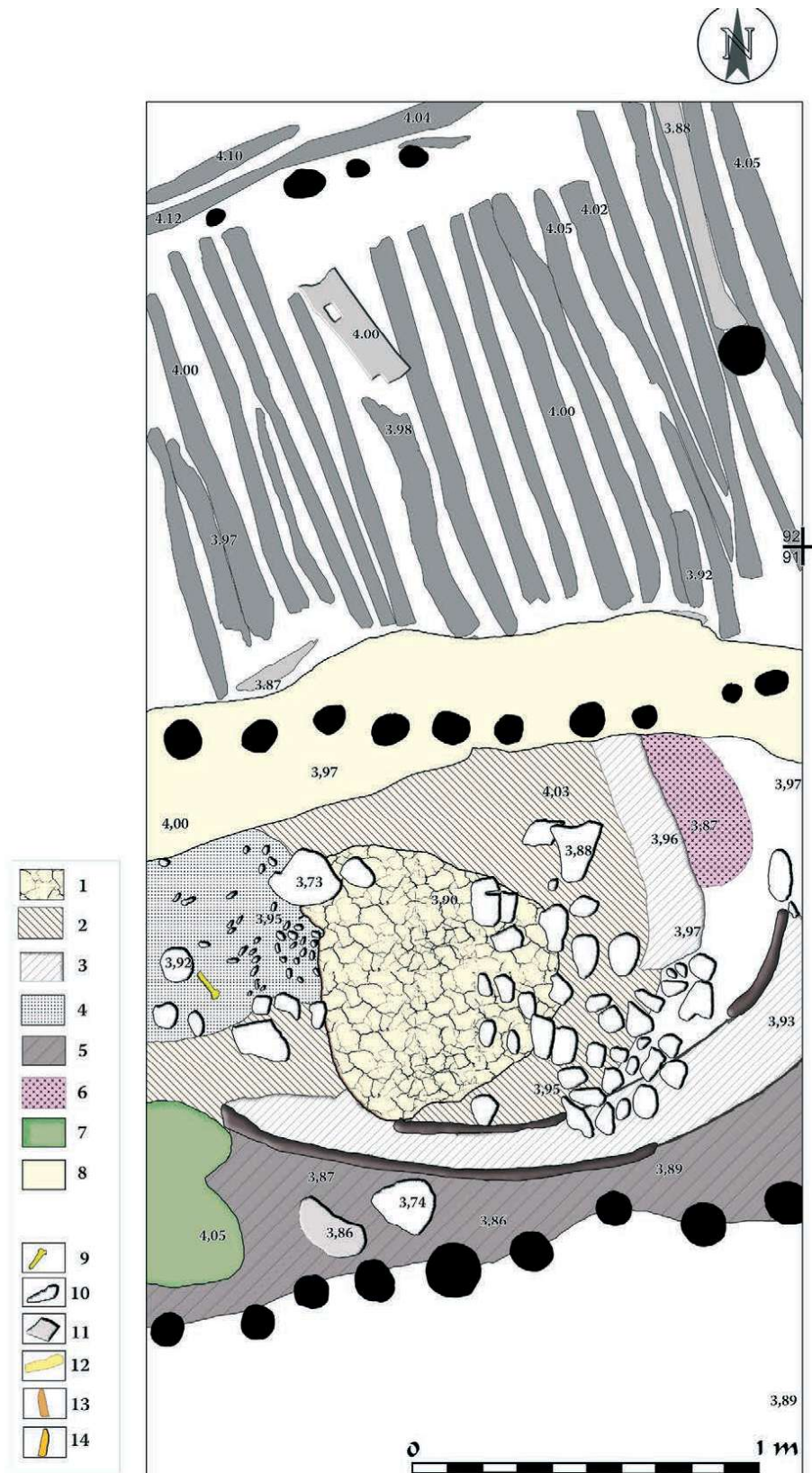
№ 14. ХАЛКОЛИТНА СЕЛИЩНА МОГИЛА ХОТНИЦА

Стефан Чохаджиев, Александър Чохаджиев, Пол Баку

На могилата беше проведена лятната археологическа практика на студентите първокурсници от специалност Археология към ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Проучванията бяха финансирани от РИМ-В. Търново и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, и подпомогнати от „Бритос“ ЕООД.

В кв. 92-91-91А, бе подновен обрушеният през зимата източен профил. При изправянето му разкрихме част от пещ (Обект 133), разрушена от масивен кол (вероятно от палисадата) с диаметър около 0,42 м (обр. 2.8). Основата е с височина около 0,38 м. Запазена е част от свода – стеничка с ширина около 10–12 см, с видими 6 замазки. Стеничката е запазена на височина 0,13 м. Пещта е изградена чрез измазана дървена конструкция – набити колове с диаметър 5–6 см.

Продължавайки проучването в ивицата покрай източния профил, на дълбочина 3,90 м, попаднахме на друга пещ, с големина, необичайна за могилата (обр. 1). Запазените ѝ размери са: С–Ю – 1,75 м; И–З – 2,00 м. Основата е изградена от речни камъчета с големина 5–7 см. Върху тях е положена замазка с дебелина 2 см. Стената на пещта е с дебелина около 0,20 м. Върху замазката, предимно в източната част, са откриват множество камъни със сходни размери – с диаметър 10–15 см. Предвид размерите и местоположението ѝ – изнесена в периферията на селището – може да се предположи, че е имала особено предназначение. В северна посока, в кв. 92, на дълбочина 3,97–4,00 м, попаднахме на масив от изляла дървесина (Обект 132) (обр. 1). Основната част от гредоредата е с посока ЮИ–СЗ (горното ниво), а гредите в западната част (по-долното ниво) са с посока СИ–ЮЗ. Гредите са с разстояния помежду си от 5–10 см. Най-вероятно става въпрос за цепени трупи, положени с извитата страна нагоре. По-голямата част са ориентирани С–Ю с, с леко изместване СЗ–ЮИ. Дървените останки имат запазени размери от 10 см до 2,02 м на дължина и ширини от 4,5 до 15 см, понякога са със следи от обработка. Един екземпляр е ориентиран СЗ–ЮИ. Размерът му е 0,51 x 0,16 м. Той се различава от останалите както по цвят, така и по текстура. Очевидно е бил обработван. В него се откриват и две четвъртити дупки. Фактът, че застъпва другите елементи, и различният му характер ни карат да мислим, че вероятно става дума за паднал архитектурен детайл, несвързан с подовата конструкция.

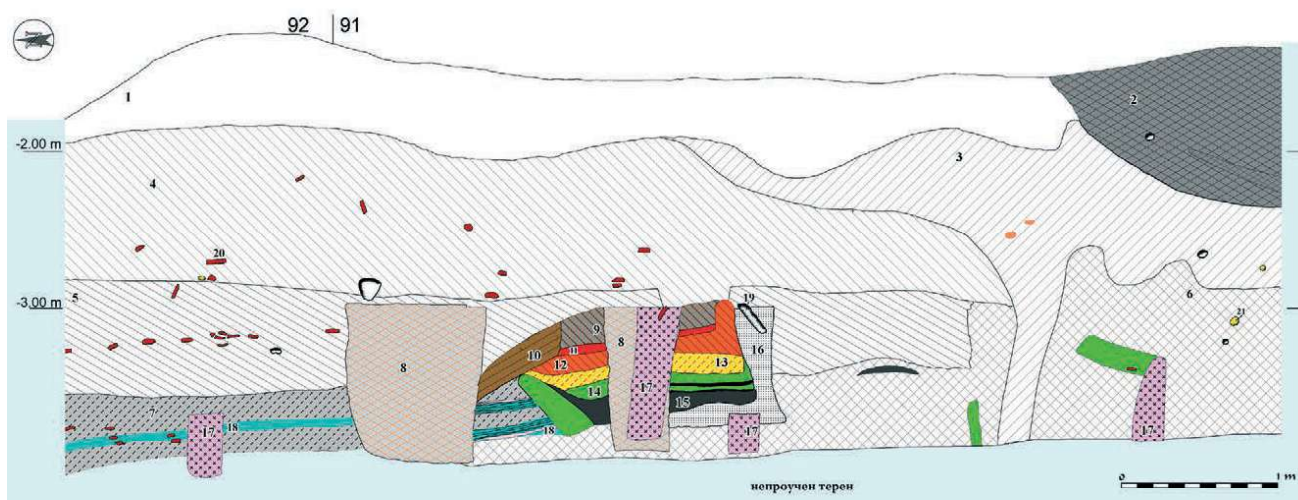

Обр. 1. Дървена платформа (Обект 132) и пещ в кв. 91-92, Късен халколит. 1 – замазка на пещ; 2 – опалена глина (подложка на пещ); 3 – запазена стена на купол на пещ; 4 – дребни камъчета и пясък (подложка на пещ); 5 – плътна жълто-зелена глина (стена на жилище); 6 – пепел с въглени; 7 – яма (дупка от стълб); 8 – по-късна траншея; 9 – кост; 10 – камък; 11 – хромелен камък; 12 – дървени останки; 13 – дървени останки на по-ниско ниво; 14 – дървени останки на по-високо ниво.

Fig. 1. Wooden platform (Feature 132) and an oven in sq. 91-92, Late Chalcolithic. 1 – oven floor; 2 – fired clay (oven fundement); 3 – preserved wall of the oven cupola; 4 – sand and gravel (oven fundement); 5 – grey-yellowish compact clay (house wall); 6 – charcoal and ashes; 7 – a posthole; 8 – a later foundation trench; 9 – bone; 10 – stone; 11 – grinding stone; 12 – wooden remains; 13 – wooden remains of a lower level; 14 – wooden remains of a higher level.

Продължихме с проучването на жилище 20 – обект 112, започнало още през 2015 г. То има правоъгълен план, ориентирано приблизително по основните посоки на света. През 2016 г. не успяхме да проучим северната му част и пристъпихме към разширение на сондажа на север. Проучвахме ивица с ширина 3 м и дължина – 7 м.

На дълбочина 2,41 достигнахме неговите останки (обр. 3). В кв. 87 попаднахме на изправени колчета, очертаващи извивка (подобна на абсида) и маркиращи най-високата запазена част от жилището (2,11 м).

Обр. 2. Източен стратиграфски профил в кв. 92-91 (късен халколит). 1 – хумусен пласт; 2 – стара рамна; 3 – къснохалколитен светлосив пласт; 4 – къснохалколитен тъмносив пласт; 5 – къснохалколитен тъмносив плътен пласт; 6 – къснохалколитен сиво-жълто-кафяв пласт; 7 – зеленикава глина; 8 – напречен разрез на траншея; 9 – останки от пещта – въглени и пепел; 10 – сиво-кафява глина; 11 – замазка на пещ; 12 – опалена глина (подложка на пещ); 13 – насипани мазилки (в подложката на пещта); 14 – сиво-зелена плътна глина; 15 – плътна сиво-черна глина; 16 – жълто-зелена плътна глина; 17 – дупка от кол; 18 – подови прослойки; 19 – камъни; 20 – фрагменти от керамични съдове; 21 – кости.

Fig. 2. Eastern stratigraphic cross-section in sq. 92-91 (Late Chalcolithic). 1 – plough soil; 2 – old soil deposit; 3 – Late Chalcolithic light gray layer; 4 – Late Chalcolithic dark gray layer; 5 – Late Chalcolithic dark gray compact layer; 6 – Late Chalcolithic yellow-gray-brownish layer; 7 – greenish silty clay; 8 – cross-section of a foundation trench; 9 – charcoal and ashes (oven remains); 10 – gray-brownish clay; 11 – oven plaster; 12 – fired clay (oven fundament); 13 – burnt clay (oven fundament); 14 – gray-greenish compact clay; 15 – black-grayish compact clay; 16 – gray-yellowish compact clay; 17 – posthole; 18 – thin floor levels; 19 – stones; 20 – pottery sherds; 21 – bones.

Платформата е изградена като върху греди с посока С-Ю са монтирани плътно долепени дъски (талпи) с посока И-З. В северозападната част на жилището констатирахме силен наклон на гредите в източна посока – денивелация от 0,50–0,60 м (2,11–2,67 м). Вероятно става дума за същата платформа, която откриваме и на североизток, но поради някакво изместване на носещата греда се е получило пропадане и посукване на платформата от запад.

Ясно се очертават две нива на гредите – долните са с посока север-юг, докато тези от горното ниво са с посока изток-запад. Повечето са с приблизително еднаква ширина – 7–11 см, но преобладават тези, с ширина 11 см. Забелязват се и две тесни полоси с отсъствие на дървесина с посока изток-запад. Вероятно това са вътрешни преградни стени, разделящи жилището поне на три помещения. Има основание да се твърди, че най-северното помещение е било повдигнато от нивото на средното, като връзката е била чрез дървено стълбище от поне две стъпала.

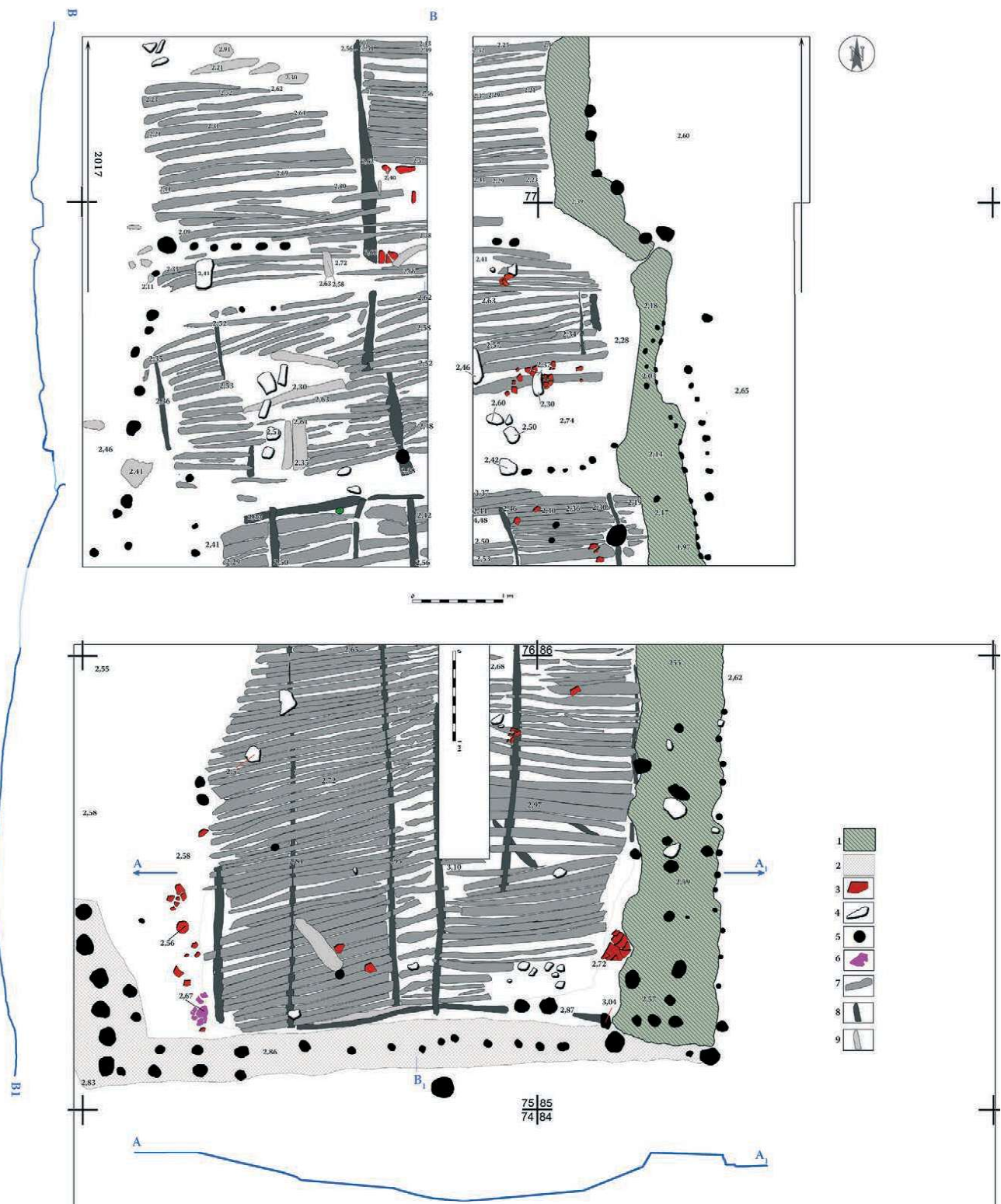
На този етап, установените сигурни размери на жилището са дължина около 12 м и ширина – около 7 м. За съжаление и през 2017 г. северна граница не бе установена.

След анализите на множеството проби, бе установено, че процесите по минерализация на дървото са твърде напреднали и това пречи както на идентификацията на дървения материал, така и на абсолютното датироване.

TELL HOTNITSA

Stefan Chohadzhiev, Alexander Chohadzhiev, Paul Bacoup

A wooden platform (feature 132) was excavated in the southern sector (fig. 1). The main part of the wooden structure is SE-NW oriented. The wooden elements are located at a distance of 5–7 cm. Most of them are logs split in two parts with their flat sides laid downwards. An oven measuring 1.75 x 2 m, which is not a typical in size, was unearthed to the south (fig. 1). The foundation is made from small pebbles and plastered with a 2 cm thick layer of clay.

Обр. 3. План на проучвания през 2015, 2016 и 2017 г. северен сектор на селищната могила, кв. 76-86-75-85, 77-87, Обект 112, жилище 20 от пети строителен хоризонт (късен халколит). 1 – сива плътна глина (стена); 2 – сиво-зелена глина (запълнител на траншея); 3 – керамика; 4 – камък; 5 – дупка от кол; 6 – останки от замазки на пещ; 7 – дървени останки от под; 8 – дървени останки на по-долно ниво, носещи пода; 9 – дървени останки на по-високо ниво.

Fig. 3. Plan of the excavated area in 2015–2017, the northern sector of the tell (sq. 76–86–75–85, 77–87) with the remains of house No 20, feature 112 from the fifth building level (Late Chalcolithic). 1 – gray compact clay (wall); 2 – gray-greenish clay (filler of a trench); 3 – ceramics; 4 – stone; 5 – posthole; 6 – oven floors; 7 – wooden floor remains; 8 – wooden remains of a lower level; 9 – wooden remains of a higher level.

The excavations of house 20 continued (feature 112). The excavated area was extended to the north in order to document its the northern part of the house.

The floor construction consists of wooden beams N–S orientated covered with wooden planks E–W orientated (fig. 3). In the northwestern part of the platform we documented a considerable depression, which was probably a result of a twist of the wooden construction.

The northern wall of the house was not discovered. Currently the unearthed part of the house is 12 m long and 7 m wide. The tree segments of the platform and the two lines of postholes inside suggest that the house had three rooms, and the floor of the northern one was slightly higher.

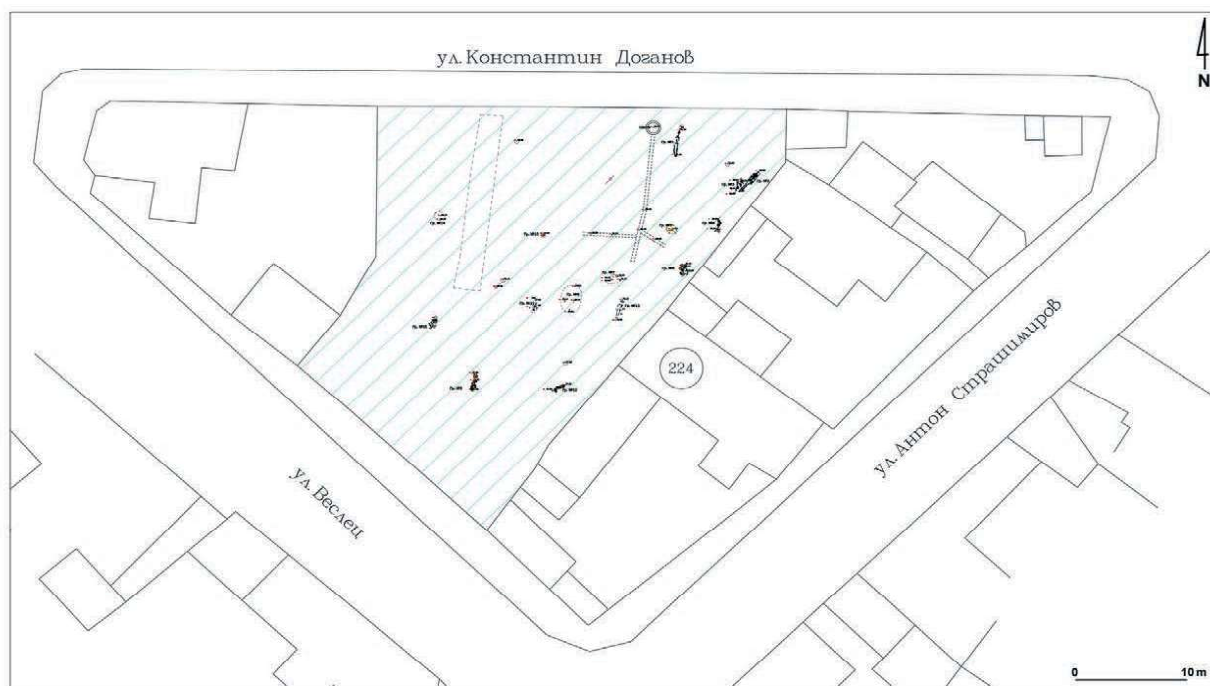
№ 15. СПАСИТЕЛНО ТЕРЕННО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА ОБЕКТ УПИ VIII-2,6, КВ. 155А, ПО ПЛАНА НА 11-И МИКРОРАЙОН, УЛИЦА „КОНСТАНТИН ДОГАНОВ“ № 13 И УЛИЦА „ВЕСЛЕЦ“ № 44, ВАРНА, ПОПАДАЩО В ГРУПОВА АРХЕОЛОГИЧЕСКА КУЛТУРНА ЦЕННОСТ „ТРЕТИ ВАРНЕНСКИ ХАЛКОЛИТЕН НЕКРОПОЛ“

Владимир Славчев, Надежда Атанасова, Виктория Русева

Проучването бе осъществено от 1 до 22 декември 2017 г., във връзка с инвестиционен проект за жилищна сграда във въпросния парцел на фирма „Т-Инвест“ ЕООД.

Парцелът е с обща площ 466 кв. м. В резултат от проучването бе установено, че източната половина от парцела е заета от къснохалколитен плосък некропол с трупополагане. Разкрити са общо петнадесет гроба – три със скелети в изпънато положение, седем скелета в свито положение и пет кенотафа (обр. 1 и 2).

От гробовете със скелети в изпънато положение единият – Гроб 2, на 20–30 г. жена – се датира в късноелинистическата епоха (II–I в. пр. Хр.). Той е сравнително богат – с керамичен лекит, глинена лампа, запазена бронзова дръжка от тоалетно сандъче, два пръстена на безименния пръст на лявата ръка и украсени с бронзови кабъри обувки. Гробът е разчистен североизточния ъгъл

Обр. 1. Общ план на обекта с проучените гробове.

Fig. 1. Plan of the site.